

Materiál na rokovanie

HSR SR 25. 03. 2024

bod 8

STANOVISKO

k Národnému programu reforiem Slovenskej republiky 2024

1. Popis návrhu

Návrh Národného programu reforiem Slovenskej republiky 2024 (ďalej len „NPR“) sa predkladá na základe NARIADENIA RADY (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii a NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti.

NPR popisuje reformné snaženie vlády SR v najdôležitejších štrukturálnych oblastiach. Jeho cieľom je poskytnúť ucelený prehľad o realizovaných a plánovaných opatreniach, ktorými SR reaguje na špecifické odporúčania Rady EÚ pre Slovensko, a to bez ohľadu na zdroj financovania týchto reforiem a súvisiacich investícií.

Na úrovni EÚ predstavuje NPR kľúčovú súčasť cyklu európskeho semestra a zohráva ústrednú úlohu pri umožňovaní kolektívneho monitorovania a mnohostrannej diskusie o politických výzvach a spôsoboch ich riešenia. Z tohto dôvodu je NPR každoročne schvaľovaný vládou SR a následne zasielaný Európskej komisii. NPR zároveň slúži aj ako nástroj na komunikáciu plnenia cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a Európskeho piliera sociálnych práv.

NPR ako samostatný strategický dokument nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, sociálny vplyv, vplyv na podnikateľské prostredie, životné prostredie, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana a manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Vplyvy podľa doložky vybraných vplyvov budú posudzované individuálne, vždy pri rozhodovaní o konkrétnom legislatívnom či nelegislatívnom návrhu. Financovanie opatrení NPR bude zabezpečené v rámci stanovených limitov výdavkov a počtu zamestnancov kapitol štátneho rozpočtu.

2. Stanovisko KOZ SR

NPR popisuje reformné snaženie vlády Slovenskej republiky (SR) v kľúčových štrukturálnych oblastiach. Jeho cieľom je poskytnúť ucelený prehľad o realizovaných a plánovaných opatreniach, ktorými SR reaguje na špecifické odporúčania Rady EÚ pre Slovensko, a to bez ohľadu na to, či ide o opatrenia realizované prostredníctvom politiky súdržnosti EÚ, z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti SR (POO) alebo zo zdrojov štátneho rozpočtu. Na úrovni EÚ predstavuje NPR kľúčovú súčasť cyklu európskeho semestra, v rámci ktorého sa prekladá Rade EÚ a Európskej komisii a zohráva ústrednú úlohu pri kolektívnom monitorovaní a mnohostrannej diskusii o politických výzvach a spôsoboch ich riešenia. NPR

zároveň slúži aj ako nástroj na komunikáciu plnenia cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a Európskeho piliera sociálnych práv.

Podľa samotného dokumentu sa NPR spracováva na úrovni ministrov a zároveň sa ako nelegislatívny materiál predkladá do štandardného medzirezortného pripomienkového konania, ktoré dáva zástupcom regionálnej samosprávy, sociálnym partnerom, tretiemu sektoru či verejnosti možnosť predložiť pripomienky k navrhovanému zneniu.

NPR je jedným z kľúčových dokumentov odpočtu realizovaných a plánovaných opatrení. KOZ SR však konštatuje, že dlhodobo absentuje reálny záujem predkladateľov (napriec politickým spektrom) skutočne prerokovať NPR. Opakovane sa NPR predkladá na rokovanie HSR SR súbežne s prebiehajúcim medzirezortným pripomienkovým konaním (alebo medzirezortné pripomienkové konanie absentuje) a v časovom strese. Prerokovanie NPR je tak len formálnou „povinnou jazdou“.

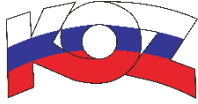
Vzhľadom na uvedený charakter dokumentu, ale najmä s prihliadnutím na dlhodobú skúsenosť s čisto formálnym zapojením sociálnych partnerov v procese prípravy materiálu, ako aj následného formulovania špecifických odporúčaní v predchádzajúcich obdobiach, nepovažujeme za nevyhnutné formulovať konkrétne pripomienky k NPR.

Opakovane uvádzame, že NPR bol predložený na rokovanie HSR SR a súbežne do medzirezortného pripomienkového konania. Predložením NPR na rokovanie HSR SR a jeho zverejnením necelé tri dni (vrátane víkendu) pred samotným rokovaním HSR SR, bol porušený rokovací poriadok HSR SR a je prakticky nemožné kvalitne a odborne ho posúdiť. Následne po zverejnení materiálu na internetovej stránke HSR SR bol NPR zaradený aj do medzirezortného pripomienkového konania s dátumom ukončenia 8. 4. 2024, teda po rokovaní HSR SR, na ktorom by k nemu mali sociálni partneri zaujať výsledné stanovisko. Výsledkom medzirezortného pripomienkového konania pritom môže byť aj zásadná zmena v materiáli, ktorý už nebude predmetom ďalších konzultácií so sociálnymi partnermi.

Keďže z procesnej stránky neprišlo k zmene prístupu, rovnako ako minulý rok, v totožnom znení uvádzame: *„Napriek tomu, že európske inštitucionálne orgány považujú sociálnych partnerov za kľúčových pre rozvoj európskeho semestra a cyklu koordinácie hospodárskej a fiškálnej politiky v rámci EÚ a účasť sociálnych partnerov v európskom semestri bola uznaná a posilnená v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1175/2011 zo 16. novembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii, rovnako aj v súvislosti s prijatými ďalšími rozhodnutiami Rady (EÚ) o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov, v oblasti intenzívnejšieho zapojenia a rešpektovania postojov sociálnych partnerov k zlepšeniu z dlhodobého hľadiska nedošlo.*

Zapojenie sociálnych partnerov do tvorby NPR, preto považujeme zo strany vlády za formálne a reálne predloženie, či zapracovanie pripomienok častokrát nie je možné, a to napriek tomu, že prepracovaný európsky semester, ktorý sa začal v roku 2015, poskytuje viac času na dialóg a väčšie zapojenie sociálnych partnerov na všetkých úrovniach.“

V uvedenej súvislosti ešte pripomíname konštatovanie a záväzok vlády SR z Programového vyhlásenia vlády SR 2023 – 2024: *„Sociálny dialóg prakticky neexistuje, keďže predchádzajúca vládna zostava ignorovala legitímne požiadavky sociálnych partnerov a nepremyslenými rozhodnutiami výrazne poškodila vzťahy medzi štátom a samosprávami. Vláda Slovenskej republiky obnoví partnerský dialóg na všetkých úrovniach a k oprávneným požiadavkám partnerov bude pristupovať s rešpektom.“*

3. Závery a odporúčania

Vzhľadom na nedodržanie rokovacieho poriadku HSR SR, a teda vzhľadom na nedostatok času, ktorý bol poskytnutý na posúdenie NPR a spracovanie pripomienok, KOZ SR berie na vedomie, že NPR bol zaradený na rokovanie HSR SR.

Prípadné definitívne stanovisko prednesie KOZ SR po prerokovaní na HSR.